

qendra e provimeve

KATALOGU I PROVIMIT

G J U H Ë L A T I N E

PROVIMI I MATURËS NË GJIMNAZ

VITI SHKOLLOR 2010/2011

Katalogun e provimit e përgatitën:

Prof. dr. Mark Camaj, Fakulteti Filozofik, Nikshiq
Zhaneta Andrijasheviq, prof., Gjimnazi „Stojan Ceroviq“, Nikshiq
Snezhana Pekiq, filologe e diplomuar e gjuhëve klasike, përkthyesë

Përktheu: Luigj Berisha

PËRMBAJTJA

1. Hyrje.....	4
2. Qëllimet e përgjithshme të provimit.....	5
3. Struktura e provimit ekstern.....	6
4. Programi i provimit.....	6
4.1. Temat.....	6
4.2. Përmbajtjet gjuhësore.....	7
4.3. Qëllimet e provimit.....	9
5. Rregullat	11
6. Shembulli i testit.....	12
7. Zgjidhja e testit dhe mënyra e vlerësimit.....	20
Fleta për përgjigje.....	22
8. Literatura.....	23

1. HYRJE

Matura Shtetërore në sistemin arsimor të Malit të Zi futet në vitin shkollor 2010/11 dhe paraqet kontrollimin ekstern të standardizuar të arriturave shkollore të nxënësve në fund të arsimit katërvjeçar në gjimnaz. Në bazë të Ligjit për gjimnazin, ("Fleta zyrtare e RMZ", nr. 64/02 e 28.11.2002, 49/07 e 10.08.2007 dhe 45/10 e 04.08.2010), Provimi i Maturës jepet në mënyrë ekstern (neni 38), kurse për përgatitjen e materialeve të provimit dhe zbatimin e procedurës së Maturës Shtetërore është e ngarkuar Qendra e Provimeve.

Në maj të vitit 2010/11, nxënësit e klasës së katërt të gjimnazit do t'i nënshtrohen provimit ekstern të Maturës. Kontrollohen njohuritë, aftësitë dhe shkathtësitë të cilat bazohen në pjesët kyçe të Programit të lëndës kurse duhet t'i kenë nxënësit në fund të klasës së katërt.

Në katalogun e provimit është dhënë përshkrimi i Provimit të Maturës nga Gjuha Latine. Katalogu i provimit përmban qëllimet e përgjithshme të provimit, strukturën e provimit, përmbajtjet që do të testohen, si dhe shembullin e testit me zgjidhje dhe mënyrën e vlerësimit.

2. QËLLIMET E PËRGJITHSHME TË PROVIMIT

Qëllimet e provimit janë të bazuara në kompetencat gjuhësore të përkufizuara me programin e lëndës Gjuhë Latine dhe Sintaksa e gjuhës latine gjatë mësimit dyvjeçar.

Kompetencat linguistike

- njohja e gjuhës latine – fonetikës, morfologjisë, sintaksës, semantikës dhe leksikut,
- aftësia e të njohurit dhe të kuptuarit të strukturës gjuhësore të gjuhës latine,
- aftësia e të kuptuarit të teksteve të panjohura në gjuhën latine, gjetjes së pavarur të idesë themelore, informacioneve dhe detajeve të caktuara,
- aftësi i përkthimit të pavarur të fjalëve dhe fjalive nga gjuha latine në gjuhën shqipe dhe anasjelltas në frymë të gjuhës shqipe, respektivisht të gjuhës latine.

Njohuritë sociokulturologjike

- njohja e historisë, kulturës dhe fryteve të Romës antike
- të njohurit e trashëgimisë së kulturës romake në shoqërinë bashkëkohore
- aftësia e të kuptuarit të nocioneve latine, shprehjeve dhe proverbave dhe përdorimi i drejtë i tyre në jetë të përditshme
- aftësia e përvetësimit dhe kultivimit të kulturës së të shprehurit.

3. STRUKTURA E PROVIMIT

Pjesa	Fusha /koha	Përmbajtja	Tipi i detyrave	Merr pjesë në test
1	Leximi me të kuptuarit 30 minuta	1 testi →Gjithsej deri në 80 fjalë 15 detyra	→zgjedhja alternative →plotësimi i tekstit →zgjedhja e shumëfishtë →përgjigjja e shkurtër	30%
2	Gramatika 30 minuta	15 detyra →fonetika →morfologjia →sintaksa e rasave →sintaksa e foljeve →sintaksa e fjalive	→zgjedhja alternative →bashkimi →zgjedhje e shumëfishtë →plotësimi i tekstit →përgjigjja e shkurtër	30%
3	Të shprehurit me shkrim/Leksiku 20 minuta	10 detyra →analiza e fjalëve dhe fjalive →përkthimi i fjalëve dhe fjalive nga gjuha latine →përkthimi i fjalëve dhe fjalive në gjuhën latine pa shfrytëzimin e fjalorit	→plotësimi i tekstit →zgjedhja e shumëfishtë →përgjigjja e shkurtër	20%
4	Kultura dhe civilizimi 10 minuta	10 detyra →historia →kultura →trashëgimia e Romës antike	→zgjedhja alternative →plotësimi i tekstit →zgjedhja e shumëfishtë →përgjigjja e shkurtër	20%

4. PROGRAMI I PROVIMIT

4.1. TEKSTET

- ▶ Marcus Porcius Cato, De agri cultura
- ▶ Gaius Iulius Caesar, De Bello Gallico
- ▶ Cornelius Nepos, Epistulae
- ▶ Cornelius Nepos, De Tito Pomponio Attico
- ▶ Gaius Sallustius Crispus, Bellum Catilinum
- ▶ Gaius Sallustius Crispus, Bellum Iugurthinum
- ▶ Gaius Plinius Caecilius Secundus, Epistulae

4.2. PËRMBAJTJA GJUHËSORE

FONETIKA

- Shqiptimi klasik
- Shqiptimi tradicional
- Rrokja dhe kuantiteti i rrokjes
- Theksi

MORFOLOGJIA

→ Emri

- Lakimi I-a
- Lakimi II-o
- Lakimi III
- Lakimi IV-u
- Lakimi V-e
- përgjashtimet në lakime

→ Mbiemri

- mbiemrat e lakimit I dhe II
- mbiemrat e lakimit III
- krahasimi i mbiemrave
- (i rregullt, i parregullt dhe përshkrues)

→ Përemri

- vetor dhe përemri vetor vetëvetor
- pronor dhe përemri pronor vetëvetor
- dëftor
- lidhor
- pyetës

→ Numërori

- themelor 1-1000
- reshtor 1 – 20

→ Folja

- ndarja në zgjedhime, vetë dhe numër
- trajtat e foljeve: veprorë dhe pësore (kalimi nga veprorja në pësore)
- mënyrat e foljeve: mënyra dëftore (modus indicativus), mënyra lidhore (modus coniunctivus), mënyra urdhërore (modus imperativus)
- kohët e foljeve: praesens, imperfectum, futurum I, perfectum, plusquamperfectum, futurum II
- emrat foljor: paskajorja, supini, gjerundi
- mbiemrat foljor: pjesorja, gjerundivi
- foljet ndihmëse (të parregullta) folja sum esse fui
- Folja me formë të veçantë, rëndësi apo ndryshim:
 - verba deponentia
 - verba anomala

- verba defectiva
 - verba impersonalia
- **Ndajfolja**
 ndarja
 ndërtimi dhe krahasimi i ndajfoljeve të mënyrës
- **Parafjala**
 me kallëzore (cum accusativus)
 me rrjedhore (cum ablativus)
 me kallëzore dhe rrjedhore (cum accusativus et ablativus)

Sintaksa

→ **Sintaksa e rasave**

Gjinorja-genitivus:

- genitivus possessivus
- genitivus partitivus
- genitivus characteristicus
- genitivus qualitatis
- genitivus pretii
- genitivus memoriae

Dhanorja-dativus:

- dativus possessivus
- dativus obiectivus
- dativus auctoris
- dativus finalis

Kallëzorja-accusativus:

- accusativus finalis
- accusativus spatii

Rrjedhorja-ablativus:

- ablativus temporis
- ablativus instrumenti
- ablativus causae
- ablativus separationis
- ablativus loci

→ **Sintaksa e foljeve**

- mënyra lidhore (modus coniunctivus)
- mënyra lidhore e pavarur
- paskajorja (infinitivum)
- kallëzorja me paskajoren
- emërorja me paskajoren
- pjesorja (participium)
- zgjedhimi përshkrues vepror
- zgjedhimi përshkrues pësor
- rrjedhorja absolute me pjesoren
- rrjedhorja absolute pa pjesoren
- gjerundivi (gerundivum)
- gjerundi (gerundum)
- supini (supinum)

→ **Sintaksa e fjalive**

- fjalitë bashkërenditëse; fjalitë bashkërenditëse - pyetëse
- fjalia e përbërë dhe lidhjet e fjalive në të
- mënyra në fjalitë e nënrenditura
- përshtatja e kohëve (consecutio tempo rum)
- fjalitë e varura-pyetëse
- fjalitë qëllimore (finale)
- fjalitë kohore (temporale)
- fjalitë e shkakut (kauzale)

- fjalitë lejore (koncesive)
- fjalitë krahasore (komparative)
- fjalitë e pasojës (konsekutive)
- fjalitë me lidhëzën quin
- fjalitë kushtore (kondicionale)
- fjalitë lidhore (relative)

KULTURA DHE CIVILIZIMI

- legjenda për themelimin e Romës,
- zhvillimi i shtetit romak,
- qyteti antik i Duklës,
- ushtria romake,
- religjioni romak dhe kultet,
- kalendari romak,
- rregullimi shtetëror në kohën e Republikës,
- objektet më të njohura në kohën e Romës antike,
- banjat romake(termet),
- zhvillimi i të drejtës romake,
- teatri dhe lojërat në Romë,
- stadiumet dhe luftërat e gladiatorëve,
- rrugët romake dhe shërbimi postar,
- monedha romake dhe tregtia,
- veshmbathja, stilitë dhe forma e flokëve të romakëve,
- shkollat dhe arsimimi në Romën antike,
- shtëpia romake,
- familja romake, sklevërit dhe punët e përditshme,
- jeta në fshat,
- bashkëshortësia dhe lindja i fëmijës, lojërat e fëmijëve, të ushqyerit,

4.3. QËLLIMET E PROVIMIT

Qëllimet e provimit janë përkufizuar në bazë të mënyrës së detyrueshme të kontrollimit të njohurive dhe standardeve arsimore, ndërsa përfshijnë shkathtësitë e të lexuarit (të kuptuarit), të shkruarit, njohjes dhe zbatimit të gramatikës dhe vokabularit të gjuhës latine, përkthimit nga gjuha latine në gjuhën shqipe dhe të kundërtën, si dhe të kuptuarit e historisë, kulturës dhe qytetërimit të Romës antike dhe dallimit të tyre në shoqërinë moderne.

TË LEXUARIT

Duke lexuar tekstin e zgjedhur para periudhës klasike dhe atë të periudhës klasike (përkthimin, letrën), pa përdorur fjalorin dhe duke shfrytëzuar komentin e përgatitur nxënësit/et mundën që:

- ta kuptojnë nocionin themelor dhe porosinë e tekstit
- ta gjejnë informacionin e dhënë
- ta kuptojnë përdorimin e përemrave
- ta kuptojnë domethënien e fjalëve në bazë të kontekstit

TË SHKRUARIT DHE LEKSIKU

Nxënësit/et mundën që:

- ta përmendin formën leksikore të llojeve të ndryshueshme të fjalëve;
- ta vërejnë rrënjën latine në fjalën bashkëkohore;
- ta përkthejnë ose ta përmendin domethënien e fjalës;
- t'i njohin ose t'i përmendin sinonimet dhe antonimet;
- t'i përkthejnë fjalitë nga gjuha latine edhe në gjuhën latine në frymë të gjuhës shqipe gjegjësisht të gjuhës latine, duke pasur kujdes për drejtshkrim dhe shenja të pikësimit

GRAMATIKA

Nxënësit/et mundën që:

- ta njohin dhe ta dallojnë shqiptimin klasik dhe shqiptimin tradicional;
- ta caktojnë theksin në bazë të sasisë së rrokjes
- t'i njohin dhe t'i shfrytëzojnë strukturat gjegjëse gramatikore në nivel të formës së fjalëve, frazave, sintagmave dhe fjalive;
- t'i njohin dhe t'i zbatojnë, por edhe t'i përkthejnë gjegjësisht t'i theksojnë format e kërkuara të fjalëve të ndryshueshme (emrave dhe foljeve)
- ta caktojnë strukturën e fjalisë dhe t'i njohin funksionet e fjalëve në fjali;
- ta zbatojnë rregullën për përputhjen e kohës (consecutio temporum)
- t'i njohin dhe t'i analizojnë llojet e fjalive të varura dhe t'i përdorin drejt lidhëzat në to.

KULTURA DHE CIVILIZIMI

Nxënësit/et mundën që:

- ta krahasojë leksikon në mes të gjuhës latine dhe gjuhës shqipe;
- t'i kuptojnë dhe t'i shfrytëzojnë në jetë të përditshme nocionet nga gjuha latine;
- t'i njohin rrjedhat themelore dhe frytet e kulturës dhe civilizimit të Romës antike;
- ta njohin legjendën mbi themelimin e Romës;
- t'i njohin/t'i cekin emrat që kanë të bëjnë me mitologjinë romake dhe me personalitetet e shquara nga historia e Romës;
- t'i njohin/t'i cekin/t'i përshkruajnë nocionet që lidhen me jetën e përditshme të romakëve (familjen, veshjen, mbathjen, banimin...)
- ta njohin trashëgiminë e Romës antike në periudhën bashkëkohore
- t'i njohin etapat themelore të zhvillimit të letërsisë romake si dhe shkrimtarët më të rëndësishëm romak

5. RREGULLAT

Provimi nga gjuha latine zgjat 90 minuta pa pushim.

Në provim nuk lejohet:

- prezantimi i rrejshëm
- hapja e detyrave të provimit para kohës së lejuar
- pengimi i nxënësve të tjerë
- përshkrimi nga nxënësi tjetër
- shfrytëzimi i mjeteve të palejuara dhe telefonit celular,
- shfrytëzimi fjalorit
- dëmtimi i shifrës në librezën e testimit
- mosrespektimi i sinjalit për përfundimin e provimit

Nxënësi/ja me veten sjell lapsin e thjeshtë, gomën dhe lapsin kimik apo stilolapsin. Punimi i nxënësit/es **duhet** të jetë i shkruar me laps kimik ose stilolaps. Nuk lejohet përdorimi i fjalorit.

Përgjigjet shkruhen në fletën për përgjigje, sepse vetëm ato përgjigje do të vlerësohen.

Keni kujdes në drejtshkrim dhe gramatikë të gjuhës shqipe sepse do të vlerësohet. Përgjigjet të cilat nuk janë të lexueshme nuk do të pranohen.

6. SHEMBULLI I TESTIT

PJESA I

TË LEXUARIT DHE DETYRAT QË LIDHEN ME TEKST

C. IULIUS CAESAR, *De bello Gallico* (IV, 16)

(1) Germanico bello confecto (2) multis de causis Caesar statuit sibi Rhenum esse transeundum; (3) quarum illa fuit iustissima, quod, cum videret Germanos tam facile impelli, (4) ut in Galliam venirent, suis quoque rebus eos timere voluit, (5) cum intellexerent et posse et audere populi Romani exercitum Rhenum transire. (6) Accessit, etiam quod illa pars equitatus Usipetum et Tencterorum, quam supra commemoravi (7) praedandi frumentandique causa Mosam transisse, neque proelio interfuisse, (8) post fugam suorum se trans Rhenum in fines Sugamborum receperat seque cum his coniunxerat. (78 rijeçi)

KOMENTI:

(1) *conficio*, 3. — feci, (2) *Rhenus*, -i, m. — lumi Rajna,
(3) *impello*, 3. — me e theksuar, (6) *Usipetes*, -um, m. — gjerm. fisi Usipeti, *Tencteri*, -orum, m. — gjerm. fisi Tenkteri,
(7) *frumentor*, 1. — me u furnizuar me ushqim, *Mosa*, -ae, m. — lumi Moza në Italinë Veriore, (8) *Sugambi*, -orum, m. — fisi Sugambori, *coniungo*, 3. — me e bashkuar

Pyetjet nga 1 deri në 30 kanë të bëjnë me tekstin.

Në detyrat prej 1 deri në 12 shëno përgjigjet e sakta. Shkronjat para përgjigjeve të sakta kalojnë në fletën për përgjigje.

1. Si është përkthimi i fjalisë Germanico bello confecto?

- A. Nëse ka përfunduar lufta gjermane
- B. Për t'u përfunduar lufta gjermane
- C. Pasi që ka përfunduar lufta gjermane
- D. Duke përfunduar luftën gjermane

2. Çfarë vendimi ka marrë Qesari?

- A. që nuk guxon ta kalojë Rajnën
- B. ta kalojë Rajnën
- C. që duhet ta kalojë Rajnën
- D. që dëshiron ta kalojë Rajnën

3. Në cilat fjalë nga fjalia e mëparshme (sh. 2) ka të bëjë quarum illa fuit iustissima?

- A. Caesar statuit
- B. multis de causis
- C. sibi Rhenum
- D. transeundum esse

4. Si është përkthimi i fjalës së nënvizuar në sintagmën eos timere voluit?

- A. atij
- B. atyre
- C. tyre
- D. ata

5. Ushtria romake nuk ka pasur guxim ta kalojë Rajnën. (sh. 5) S P

6. Gaj Jul Qesari dëshironte që gjermanët të vijnë në Gali. S P

7. Përkthimi i pjesës së nënvizuar të fjalisë ...praedandi frumentandique causa Mosam transisse... është:

- A. kaloi Mozën derisa po plaçkiste dhe gjente ushqimin
- B. ka kaluar Mozën duke plaçkitur dhe gjetur ushqimin
- C. ka kaluar Mozën për shkak të plaçkitjes dhe furnizimit me ushqim

8. Përkthimi i sintagmës illa pars equitatum glasi:

- A. ajo pjesë e kalorisë
- B. me atë pjesë të kalorisë
- C. atë pjesë të kalorisë

9. **Quis partem equitatus supra commemoravit?**

- A. Qesari
- B. Galët
- C. Gjermanët

10. **Çka do të thotë se... in fines Sugamborum receperat?**

- A. ishte tërhequr në vendin Sugambora
- B. do t'i tërheqin në vendin Sugambora
- C. është tërhequr në fund të Sugamboras

11. **Post fugam suorum në shqip përkthehet:**

- A. pas ikjes së të vetëve
- B. pas ikjes të të vetët
- C. pas çdo ikjeje

12. Parafjalën cum nga pjesa e fjalisë ...cum his... (sh. 8) lidhe me përkthimin e saktë të përemrit:

- A. me ne
- B. me ata (këta)
- C. me ju

13. Plotëso përkthimin e fjalisë (2) shumë arsye.

14. Përkthe lidhëzën ut e fjalisë (5) arrijnë në Gali.

15. Me përkthimin e kallëzuesit (seque ... coniunxerat) plotëso fundin e fjalisë (8).

... dhe me ta

GRAMATIKA

Në pyetjet prej 16 deri në 22 shëno shkronjën para përgjigjes së saktë. Zgjidhjet kaloji në fletën për përgjigje.

16. ... sibi *Rhenum esse transeundum* nuk është dativi posesiv.

 S P

17. Si e lexojmë fjalën *causis*, sipas rregullave të shqiptimit klasik?

- A. kajsis
- B. kajzis
- C. kausis
- D. kauzis

18. Në pjesën e fjalisë ... *cum videret Germanos* (sh. 3), folja videret është në:

- A. kohën e tashme në veproren e dëftores
- B. kohën e tashme në veproren e lidhores
- C. kohën e pakryer në veproren e lidhores
- D. kohën e pakryer në pësoren e lidhores

19. Sipas *Consecutio temporum* mënyra lidhore e kohës së kryer përdoret:

- A. kur në fjalinë kryesore koha është në plan të dytë, të tregojë veprimin e njëkohshëm
- B. kur në fjalinë kryesore koha është në plan të dytë, të tregojë veprimin e kaluar
- C. kur në fjalinë kryesore koha është në plan të dytë, të tregojë veprimin e ardhshëm
- D. kur në fjalinë kryesore koha është kryesore, të tregojë veprimin e kaluar

20. *Germanico bello confecto* (sh. 1) ndodhet në:

- A. rrjedhoren absolute pa pjesore
- B. rrjedhoren absolute me pjesoren
- C. rrjedhoren e çmimit
- D. rrjedhoren e mjetit

21. Cili konstrukt latin ndodhet në fjalinë *cum videret Germanos tam facile impelli* (sh. 3)?

- A. zgjedhimi vepror përshkrues
- B. kallëzorja me paskajoren
- C. emërorja me paskajoren

22. ... *ut in Galliam venirent* fjalia e nënvizuar është:

- A. lejore
- B. qëllimore
- C. kohore

TË SHPREHURIT ME SHKRIM DHE LEKSIKU

23. Si bën forma leksikore e foljes:

....., transire,,

24. Cila fjalë e përdorur shpesh në jetën e përditshme ka zënë fill nga folja latine commemoro, 1?

25. Parafjala post e cila ka domethënien e, përdoret me,
(shkruaj emrin e rasës)

26. Antonimi i parafjalës cum — s, me është parafjala —

KULTURA

Në pyetjet prej 27 deri në 30 shëno shkronjën para përgjigjes së saktë. Zgjidhjet kaloji në fetën për përgjigje.

27. Gaj Jul Qesari ka qenë perandori i parë romak.

 S P

28. Kur ka filluar viti sipas reformës së kalendarit që e ka përfunduar Gaj Jul Qesari?

- A. me 1 janar dhe kishte 12 muaj
- B. me 1 shkurt dhe kishte 10 muaj
- C. me 1 mars dhe kishte 11 muaj

29. Komplotistët e kanë vrarë Qesarin me 15 mars të vitit 44 p.e.s.. Shkruaje atë datë në mënyrë romake:

- A. Idibus Martiis XLIV
- B. Kalendis Martiis LXIV
- C. Nonis Martiis LXVI

30. Kur kaloi Rajnën, Qesari u shpreh: »Veni, vidi, vici«.

 S P

PJESA II

GRAMATIKA

Në detyrat prej 31 deri në 36 shëno shkronjën para përgjigjes së saktë. Zgjidhjet kaloji në fletën për përgjigje.

31. ***Ambulans ad ludum, magister multos amicos vidit.***
Si quhet forma e nënvizuar e foljes dhe si përkthehet?

- A. mënyra dëftore e kohës së pakryer në vepron — ka shëtitur
- B. mënyra dëftore e kohës së tashme në vepron — shëtit
- C. paskajorja e kohës së tashme në vepron — shëtis
- D. pjesorja e kohës së tashme në vepron — duke shëtitur

32. ***Cives putant*** ***in proelio.***
sikur ushtarët të ishin trima

Pjesa e fjalisë që mungon duhet të jetë:

- A. milites fortes fuisse
- B. milites fortes fuissent
- C. milites forti fuerunt
- D. ut milites fortes sunt

33. ***Spartacus putabat se servos liberaturum esse.***
Përkthimi i fjalisë është:

- A. Spartaku mendonte se do ta çlironin skllëvërit .
- B. Spartaku mendonte se do t'i çlironte skllëvërit.
- C. Spartaku mendonte se do të çliroheshin skllëvërit.

34. ***Multi cives convenerunt, ut claros oratores audirent.***
Fjalja e mësipërme është:

- A. fjali qëllimore
- B. fjali lidhore
- C. fjali e pasojës
- D. fjali kohore

35. ***Dolor parentum tantus erat, ut loqui non***
Shëno formën që mungon:

- A. possent
- B. possint
- C. possunt
- D. poterant

36. *Spectatores gladiatorem fortiter pugnantem viderunt.*

Në këtë fjali është përdorur konjuktivi kah consecutio temporum.

S

P

37. *Birit më të rritur i ati i ka lënë shtëpinë, të mesmit vilën, kurse më të riut asgjë.*
Shkruaj format e sakta të mbiemrave:

Pater filio domum reliquit,

..... villam, at nihil.

38. *Cui victoriam exercitus nostri nuntiavistis?*

Këtë fjali në vepron shprehe në pësoren:

.....

TË SHPREHURIT ME SHKRIM DHE LEKSIKU

39. Shkurtesa *m.p.* në formën e plotë është, kurse
përkthehet

40. Shkruaj antonimin gjegjës:

Shembull: *hodie* — *sot*

..... — *dje*

41. Shkruaj formën leksikore të përemrit *secili, secila, çdokush*:

.....

42. Plotëso thënien me fjalë që mungojnë:

Imperare sibi *est*.

43. Përkthejeni fjalinë *Do të jesh i mjerë nëse do të jesh vetëm.*

.....

44. Rrënja e fjalës *inspeksioni* është folja latine:

.....

KULTURA

45. Me numra prej 1 deri në 4 shëno renditjen e saktë kohore të periudhës së zhvillimit të Romës:

- A. republika
- B. ndarja
- C. mbretëria
- D. perandoria

46. Ku shkonin romakët kur dëshironin të shikonin naumachias?

- A. në Forum
- B. në Circus Maximus
- C. në Koloseum
- D. në Panteon

47. Pas përfundimit të arsimimit fillor, romakët e rinj vazhdonin shkollimin në shkollat e gojëtarisë (oratorisë).

S P

48. Romakët për ushqim shfrytëzonin: misrin, domaten, pataten, sheqerin.

S P

Zgjidhjet e detyrave prej 45 deri në 48 kaloni në fletën për përgjigje.

49. Shkruaj me numra romak vitin e shkatërrimit të Perandorisë Romake të Perëndimit:

.....

50. Fjalët culina, triclinium, cubiculum paraqesin pjesët e

.....

7. ZGJIDHJET E TESTIT DHE MËNYRA E VLERËSIMIT

PJESA I E TESTIT

TË LEXUARIT DHE TË KUPTUARIT

1. C
2. C
3. B
4. B
5. N
6. N
7. C
8. A
9. A
10. A
11. A
12. B
13. për shkak të
14. po
15. ka qenë i lidhur

GRAMATIKA

16. S
17. C
18. C
19. D
20. B
21. B
22. B

TË SHPREHURIT ME SHKRIM DHE LEKSIKU

23. transeo, transire, transii, transitum
24. komemoracioni
25. pas, - kallëzorja (accusativus)
26. sine— pa.

KULTURA

27. P
28. A
29. A
30. P

PJESA II E TESTIT

GRAMATIKA

- 31. D
- 32. D
- 33. B
- 34. A
- 35. A
- 36. P
- 37. maximo natu, juniori, minimo natu
- 38. Cui victoria exercitus nostri a vobis nuntiata est?

TË SHPREHURIT ME SHKRIM DHE LEKSIKU

- 39. manu propria, me dorën e vet
- 40. heri
- 41. quisque, quaeque, quodque
- 42. maximum imperium
- 43. Tristis eris si solus eris.
- 44. inspicio, inspicere, inspexi, inspectum

KULTURA

- 45. A. 3
- B. 1
- C. 4
- D. 2
- 46. C
- 47. S
- 48. P
- 49. CDLXXVI
- 50. shtëpitë romake

PROVIMI I MATURËS
FLETA PËR PËRGJIGJE
Gjuhë latine

Shifra e nxënësit

Shëno kështu ☒																																																																																																																																																																																																																				
PJESA I E TESTIT	PJESA II E TESTIT																																																																																																																																																																																																																			
<p>Të lexuarit</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">A.</th> <th style="width: 20%;">B.</th> <th style="width: 20%;">C.</th> <th style="width: 20%;">D.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>2.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>3.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>3.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 50%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">S.</th> <th style="width: 20%;">P.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>5.</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>6.</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">A.</th> <th style="width: 20%;">B.</th> <th style="width: 20%;">C.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>7.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>8.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>9.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>10.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>11.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>12.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>		A.	B.	C.	D.	1.	☐	☐	☐	☐	2.	☐	☐	☐	☐	3.	☐	☐	☐	☐	3.	☐	☐	☐	☐		S.	P.	5.	☐	☐	6.	☐	☐		A.	B.	C.	7.	☐	☐	☐	8.	☐	☐	☐	9.	☐	☐	☐	10.	☐	☐	☐	11.	☐	☐	☐	12.	☐	☐	☐	<p>Gramatika</p> <table border="1" style="width: 50%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">S.</th> <th style="width: 20%;">P.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>16.</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">A.</th> <th style="width: 20%;">B.</th> <th style="width: 20%;">C.</th> <th style="width: 20%;">D.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>17.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>18.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>19.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>20.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 50%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">A.</th> <th style="width: 20%;">B.</th> <th style="width: 20%;">C.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>21.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>22.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <p>Kultura</p> <table border="1" style="width: 50%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">S.</th> <th style="width: 20%;">P.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>27.</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">A.</th> <th style="width: 20%;">B.</th> <th style="width: 20%;">C.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>28.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>29.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 50%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">S.</th> <th style="width: 20%;">P.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>30.</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>		S.	P.	16.	☐	☐		A.	B.	C.	D.	17.	☐	☐	☐	☐	18.	☐	☐	☐	☐	19.	☐	☐	☐	☐	20.	☐	☐	☐	☐		A.	B.	C.	21.	☐	☐	☐	22.	☐	☐	☐		S.	P.	27.	☐	☐		A.	B.	C.	28.	☐	☐	☐	29.	☐	☐	☐		S.	P.	30.	☐	☐	<p>Gramatika</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">A.</th> <th style="width: 20%;">B.</th> <th style="width: 20%;">C.</th> <th style="width: 20%;">D.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>31.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>32.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>33.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>34.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>35.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 50%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">S.</th> <th style="width: 20%;">P.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>36.</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <p>Kultura</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">1.</th> <th style="width: 20%;">2.</th> <th style="width: 20%;">3.</th> <th style="width: 20%;">4.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td rowspan="4" style="width: 5%; text-align: center; vertical-align: middle;">45.</td> <td style="width: 20%;">A.</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>B.</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>C.</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>D.</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 50%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">A.</th> <th style="width: 20%;">B.</th> <th style="width: 20%;">C.</th> <th style="width: 20%;">D.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>46.</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 50%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 20%;">S.</th> <th style="width: 20%;">P.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>47.</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>48.</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>		A.	B.	C.	D.	31.	☐	☐	☐	☐	32.	☐	☐	☐	☐	33.	☐	☐	☐	☐	34.	☐	☐	☐	☐	35.	☐	☐	☐	☐		S.	P.	36.	☐	☐		1.	2.	3.	4.	45.	A.	☐	☐	☐	☐	B.	☐	☐	☐	☐	C.	☐	☐	☐	☐	D.	☐	☐	☐	☐		A.	B.	C.	D.	46.	☐	☐	☐	☐		S.	P.	47.	☐	☐	48.	☐	☐
	A.	B.	C.	D.																																																																																																																																																																																																																
1.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
2.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
3.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
3.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
	S.	P.																																																																																																																																																																																																																		
5.	☐	☐																																																																																																																																																																																																																		
6.	☐	☐																																																																																																																																																																																																																		
	A.	B.	C.																																																																																																																																																																																																																	
7.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
8.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
9.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
10.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
11.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
12.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
	S.	P.																																																																																																																																																																																																																		
16.	☐	☐																																																																																																																																																																																																																		
	A.	B.	C.	D.																																																																																																																																																																																																																
17.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
18.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
19.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
20.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
	A.	B.	C.																																																																																																																																																																																																																	
21.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
22.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
	S.	P.																																																																																																																																																																																																																		
27.	☐	☐																																																																																																																																																																																																																		
	A.	B.	C.																																																																																																																																																																																																																	
28.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
29.	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																	
	S.	P.																																																																																																																																																																																																																		
30.	☐	☐																																																																																																																																																																																																																		
	A.	B.	C.	D.																																																																																																																																																																																																																
31.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
32.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
33.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
34.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
35.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
	S.	P.																																																																																																																																																																																																																		
36.	☐	☐																																																																																																																																																																																																																		
	1.	2.	3.	4.																																																																																																																																																																																																																
45.	A.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																															
	B.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																															
	C.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																															
	D.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																															
	A.	B.	C.	D.																																																																																																																																																																																																																
46.	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																
	S.	P.																																																																																																																																																																																																																		
47.	☐	☐																																																																																																																																																																																																																		
48.	☐	☐																																																																																																																																																																																																																		

8. LITERATURA

Zhaneta Andrijasheviq, Ana Klikovac dhe Mark Camaj: *Linguam Latinam discimus*, 3, teksti për klasën e tretë të gjimnazit, Enti për Tekste dhe Mjete Mësimore, Podgoricë 2008.

Marjanca Pakizh, Tanja Kiseliçki Vash dhe Milica Kisiq: *Gjuha latine*, teksti për klasën e dytë të gjimnazit, Enti për Tekste, Beograd, 2009.

qendra e provimeve
MASA E
VËRTETË E
NJOHURIVE

Vaka Đurovića bb, 81 000 Podgorica
ic@iccg.edu.me, www.iccg.edu.me